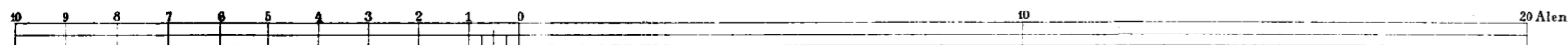
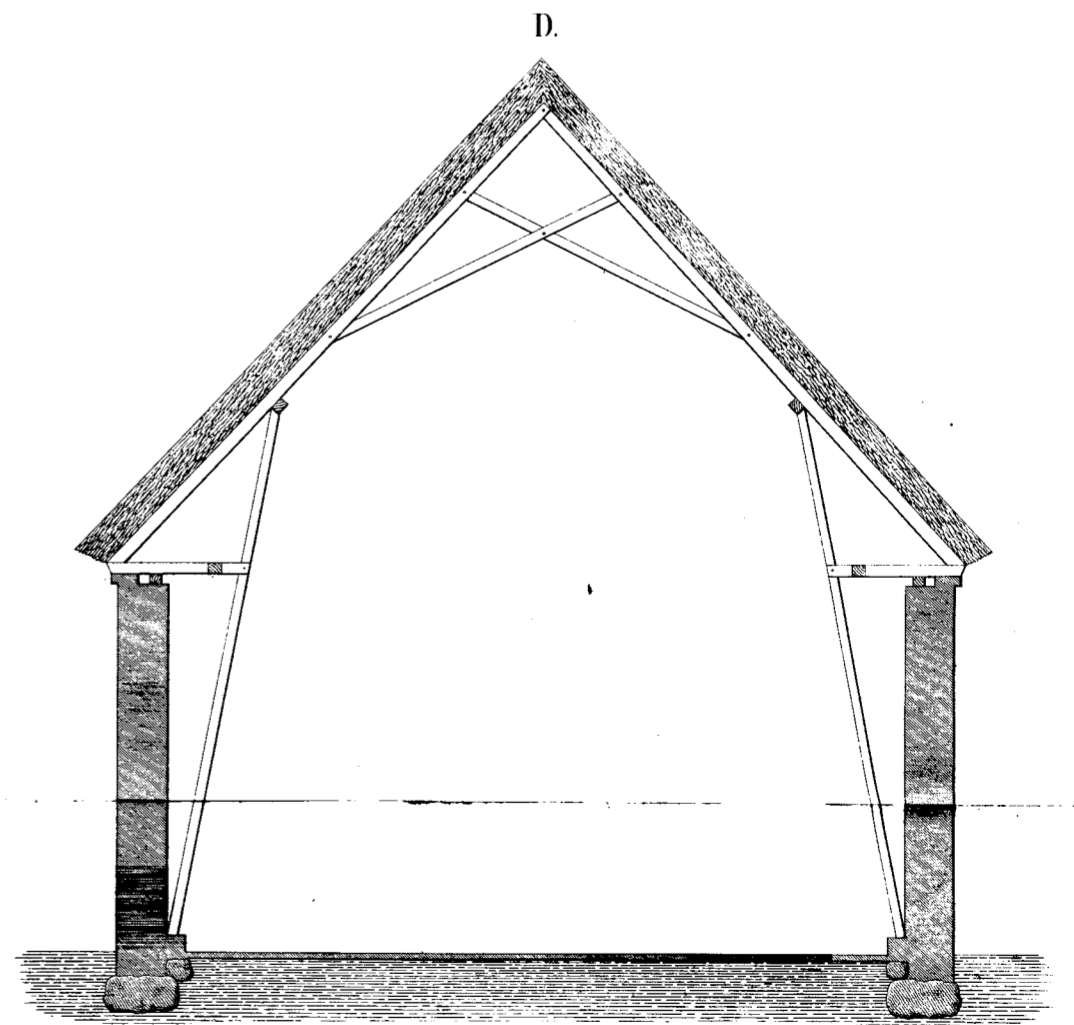
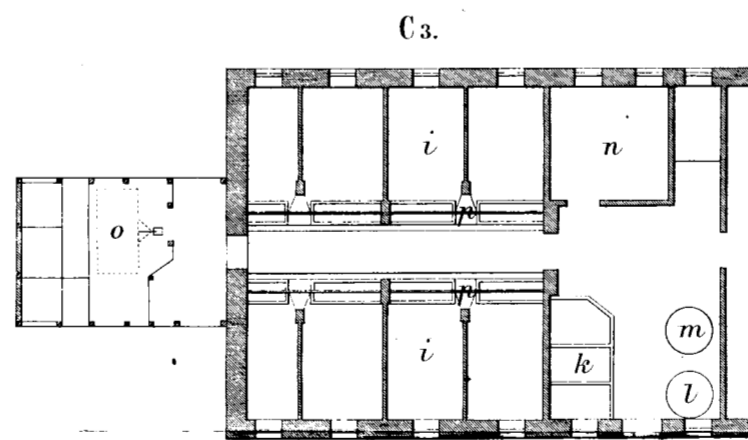
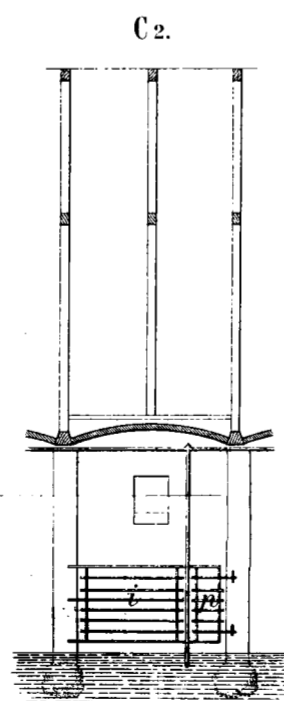
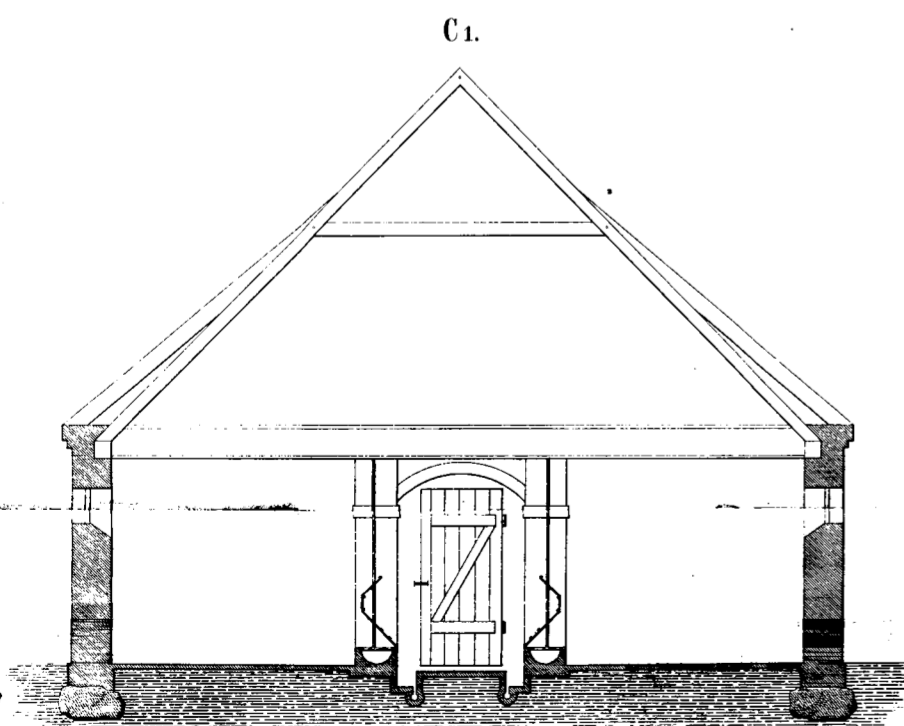
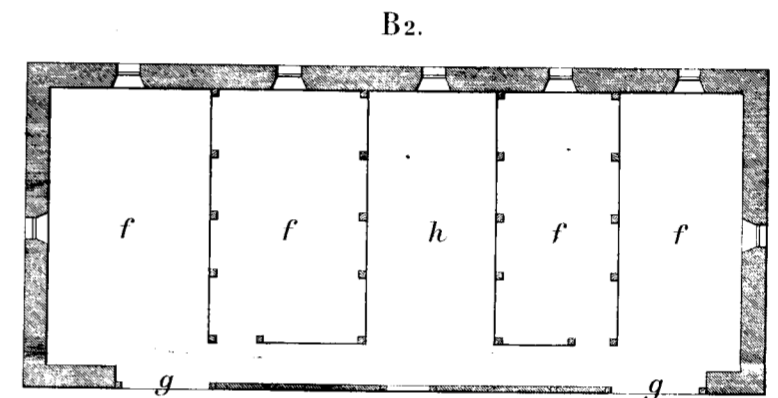
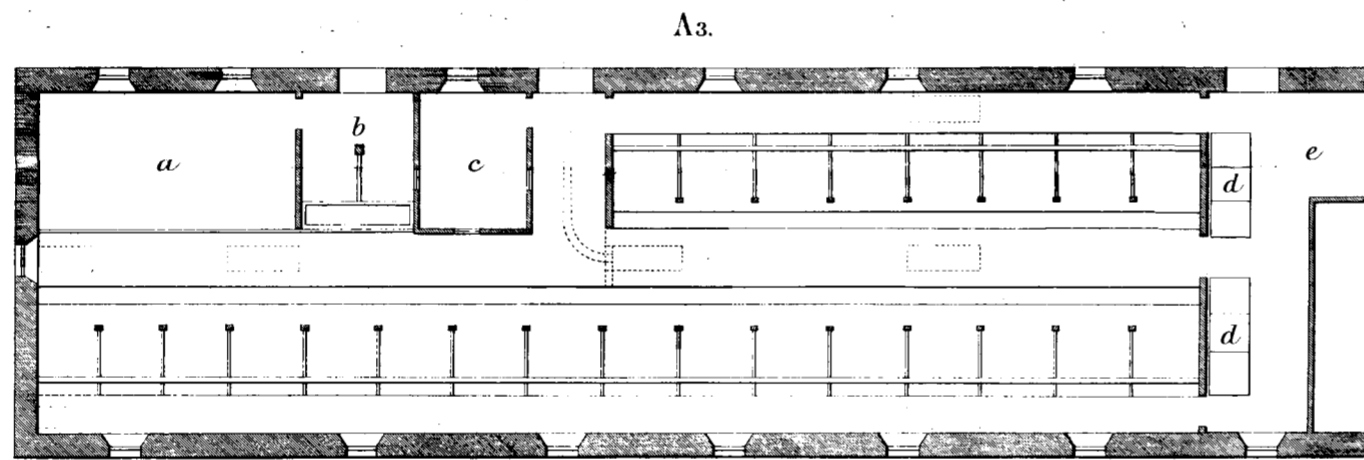
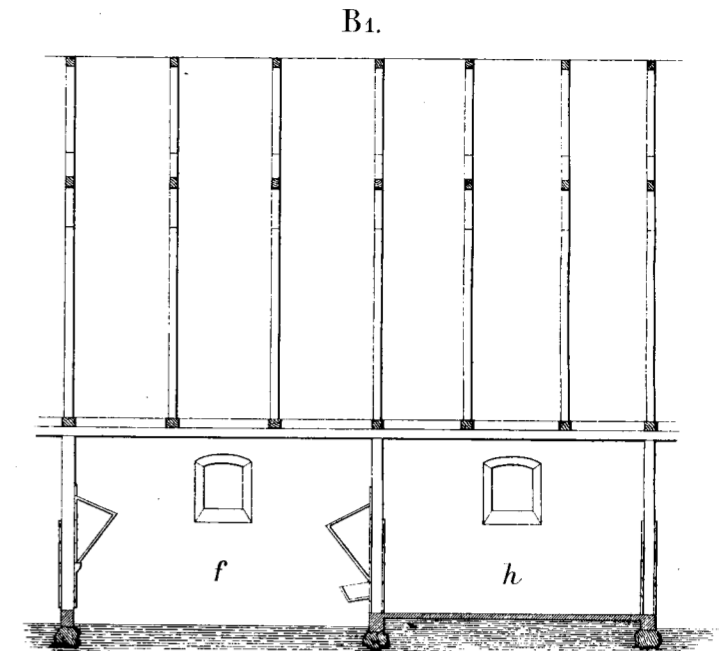
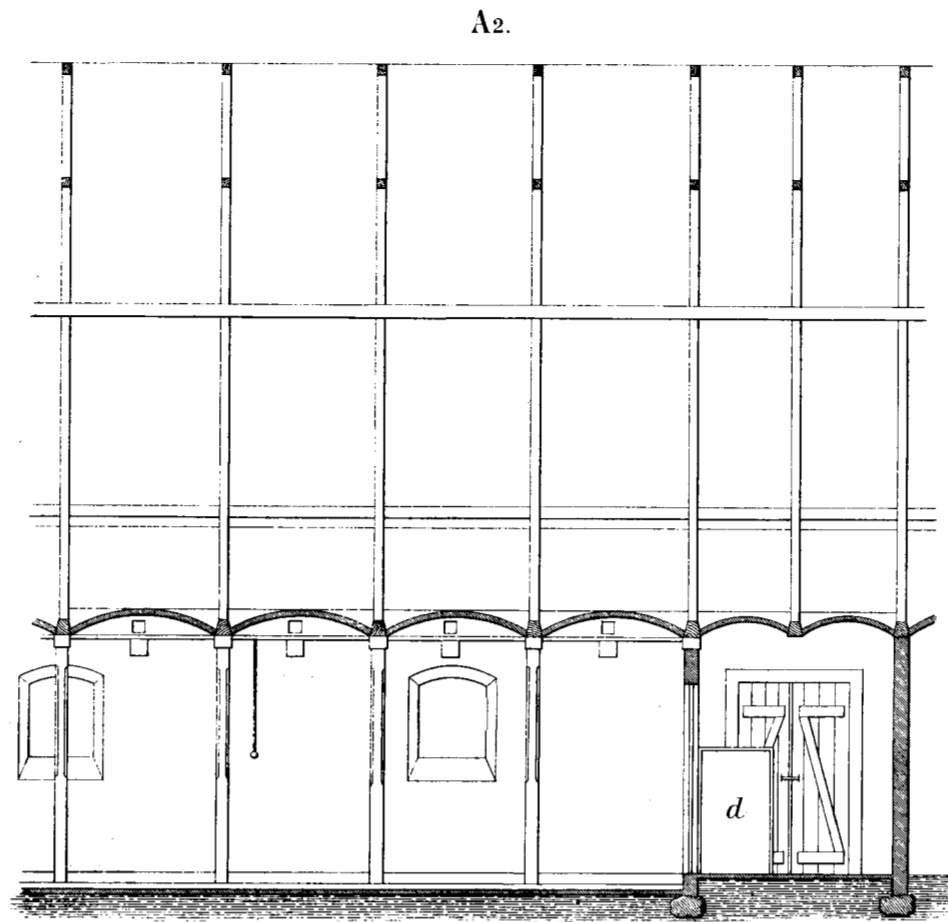
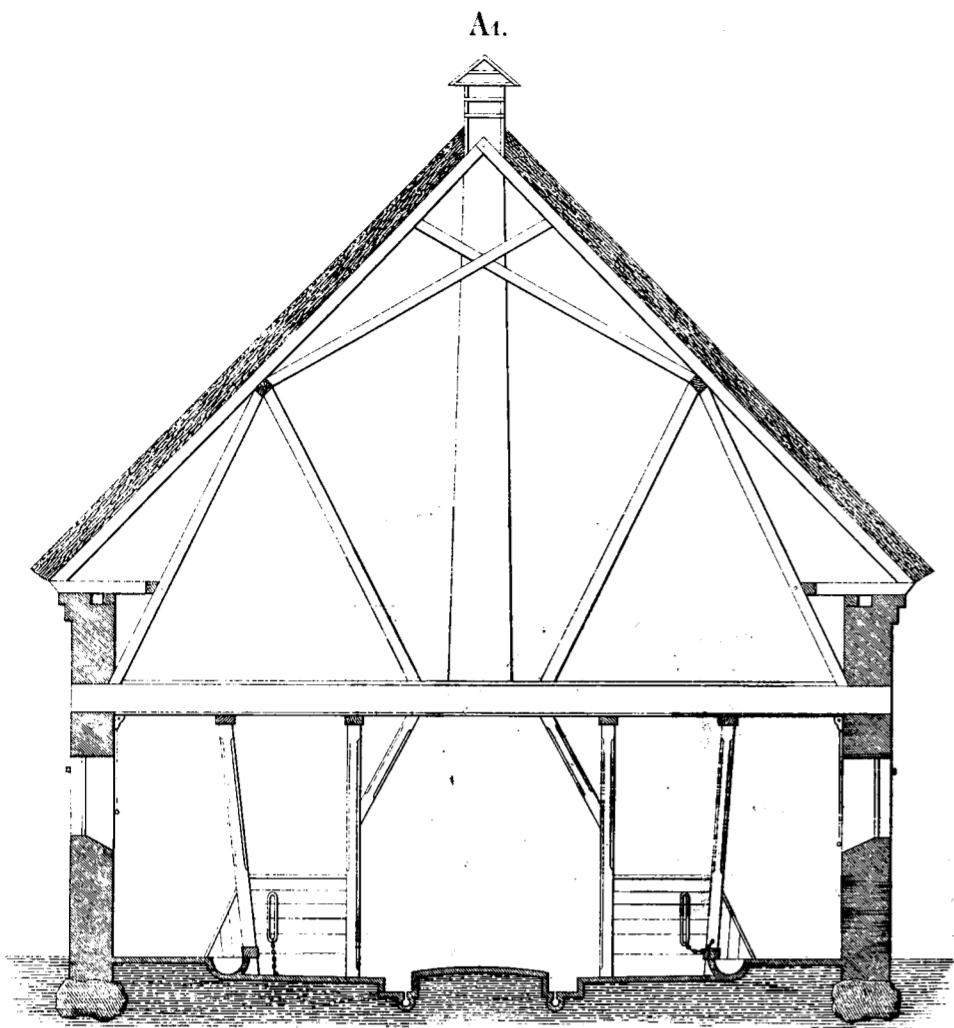

Aulsbygninger paa Kjærsgaard,

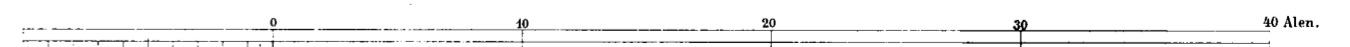
opførte af Proprietær Heide.

Medens vor Literatur i de senere Aar er bleven beriget med flere fortrinlige Bygningsplaner saavel til større som til mindre Aulsgaarde, er den derimod fattig paa Detailtegninger; og dog er det jo en Kjendsgjerning, som vil bestyrkes af alle de Mænd, der have bygget, at medens Bygningernes og Lokalernes hensigtsmæssige Fordeling, altsaa den egentlige Planlægning, kræver overstuenende Klarhed og hensynsfuld Omsigt og Afvejen af de forskjellige Krav, der gjøre sig gjældende ved et Komplex af Bygninger, saa kræver selve Enkelthedernes Konstruktion og Udførelse ikke mindre Omsigtfuldhed, praktisk Snille og nøje Fortrolighed med disse Enkeltheders Benyttelse i den daglige Virksomhed.

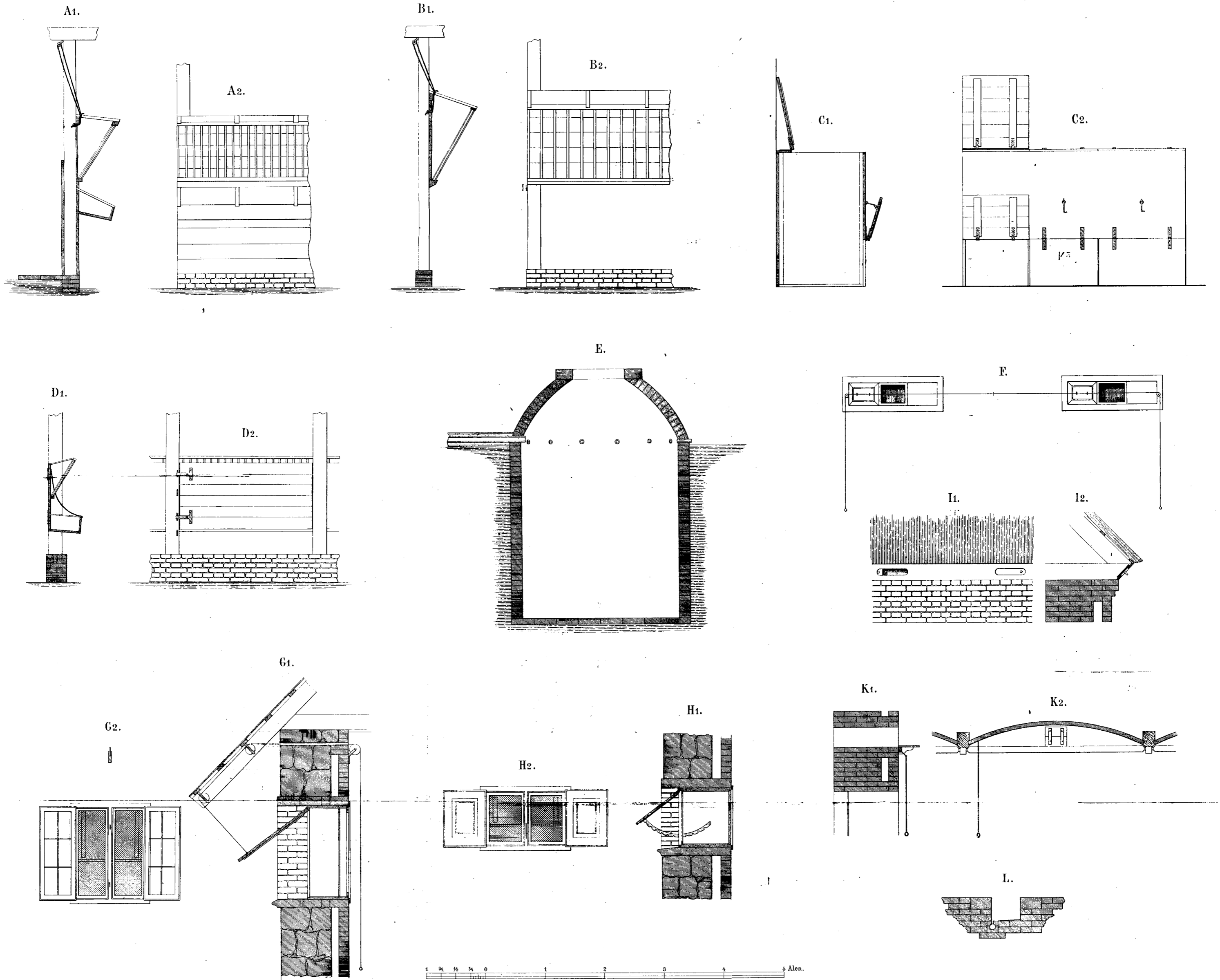
Da vi derfor paa Kjærsgaard ved Horsens, tilhørende Proprietær Heide, traf en betydelig Samling af fortrinlige Detailordninger, anmodede vi Ejeren om at ville lade udarbejde Tegninger af en Del af de Detailler, som forekom os at være de betydningsfuldeste. Skjøndt han angstedes for at flere af Enkelthederne, der vel først ere iværksatte her, men som allerede nu ere kjendte og brugte i en videre Kred, derfor ikke ville

Maalestok for Længde-og Tversnit.

Maalestok for Grundplanerne.

1 2 3 4 5 Alen.

synes Læserne nye og værdifulde nok, vilde han dog ikke afflaa vor Anmodning, og det er derfor hans venlige Imødekønnen af denne, som vi skyldte her at kunne meddele Tidsskriftets Læsere disse som det forekommer os særdeles hensigtsmæssige Enkeltheder. Tegningerne ledsages af følgende Beskrivelse:

Table I.

A. 1 og 2: et Gjennemsnit efter Bredden og Længden af Kofstalden.

Bygningen er væsentlig opført af slagne Kampsten, hvælvet mellem Bjælkerne med Hvalvingsten; Højden er gjennemsnitlig 5 Alen; Ventilationen finder Sted i hvert Fag under Hvalvingerne, samt ved Emrør, der føre op igjennem Taget. — For at skaffe de bundne Køer en saa fri Stilling som muligt, ere Baasene til hver 2 Køer 3 Alen brede og afdelte ved Skillerum, og Køerne ere bundne ved en Løbestang med Lænke, fæstnet 18" tilbage fra Krybben, paa Skillerummet.

Gulvene i Stalden ere lagte af haarde, pressede Mursten paa Fladen, med et Underlag af Stjærver i Kalk ved Grebningen; hvor Urinen falder, er anvendt Cement til Formuring. — Urinen ledes i Rørsten, lagte i Grebningen, til Ailebeholderen.

Ved Staldens Højde, ved de tætte Gulve og ved Ventilationen, som staaer aaben hele Vinteren, undtagen i stærk Blæst, haves altid en fortrinlig frisk Luft i Stalden, fornøden Lunhed uden Træk og ikke for stor Varme.

A., 3. — Grundplan af Kofstalden.

a. Plads til løsgaaende Tillægskalve, forsynet med Truge og Hælle til Foder, som danner Skillerum imod Stalden, ere til at lukke op for at give Afgang til Kalvene for at give Mælk og for at fodre, og som ved Stabler i forskjellig Højde, kunne hæves og sænkes. — Kalverummet er imod Stalden forsynet med en Mur, saa at Gjødningen kan blive liggende i 1

Alens Højde, og ved flyttelige Skillerum eller Lede kan Rummet deles i 2 og 3 Afslukker.

b. Baase til 2 Tyre med særskilt Udgang.

c. Røgterkammer,

d. Foderrum, med 6 Beholdere f. Ex. til blandet Kraftfoder, og

e. Rum til Koer og Koesfjæring.

B. 1 og 2: Hus til Ungkvæg, ligeledes opført af slagne Kampsten, dog er Forsiden imod Gaarden opført af Ege-Bindingsværk. — Hvor Kampsten haves paa Stedet, bygges godt og billigt med disse, men hvor der skal anbringes flere Porte, Døre, Lemme eller Vinduer paa en varig og solid Maade, da opnaaes dette meget billigere i Bindingsværk, og er dette Aarsagen til at der er anvendt Bindingsværk til Gaardsfiden ved de mindre Bygninger, og iøvrigt Kampsten til Murene.

f. f. f. ere Bøge til løsgaaende Ungkvæg; Grunden imod Bagfiden er fordybet indtil 2 Alen, i hvilken Højde Gjødningen kan blive liggende i Bøgene, førend den udføres.

g. g. ere tvende Porte til Udgang for Ungkvæget i en hegnet broslagt Gaard, saavel som til Udførsel af Gjødningen.

h. Foderrummet.

Bøgene ere forsynede med Krybber og Hække til Hø og Hække til Halm, som kunne høves og sæntes, af saa stor Udstrækning, at Fodringen med Koer & Kraftfoder, Hø og Halm kun behøves 2 Gange daglig. Vandbeholder haves i den indhegnede Gaard, men skal, for den strengere Vinters Skyld, ogsaa anbringes i Bøgene. — Gaarden er delt i 2 Dele, for at de forskellige Afdelinger hyppigere kunne komme ud.

Jeg er særdeles tilfreds med dette Hus til Ungkvæget, som næppe bør have deres Plads i den varme Koftald, og ej heller holdes bundne over Halvde-

len af Aaret; den frie Bevægelse i en renere, friskere og kjøligere Luft, maa sikkert udvikle Ungkvæget kraftigere og sundere.

C. 1, 2 og 3 ere Gjennemsnit og Grundplanen af Svinestalden.

i. er 8 Rum, deraf 6 til 4 og 2 til 2 à 3 Fedesvin; ialt Plads til 28 à 30 Fedesvin.

k. 3 Foderkummer, til Mæstning eller Blanding af Foderet, og murede med $\frac{1}{2}$ Sten i Cement.

l. Vandbeholder til samtlige Gaardens Kreaturer, Heste, Svin o. s. v., i hvilken Vandet i stræng Kulde kan opvarmes ved Damp.

m. Kogekar ved Damp, afbenyttes især til Kogning af Gulerødder til Svinene.

n. Rum til Koer til Svinene.

o. Kreaturvægt.

Svinestalden er opført af 1 Stens Mur, eller rettere af 2 Halve=Stens, med 4" aabent Rum imellem, med $\frac{1}{2}$ Stens Skillerum under Bjælkerne, som bære Hvælvingerne; — derved ere Træbjælkerne dækkede, som ellers i saa rar raadne i en Fedestald. Ydermurene og Skillerummene indvendig ere murede glatte med gode presfede Mursten og fugede, for at undgaa Afpuddning, som maa være Cement for at være holdbart i en Svinestald.

Trugene ere af brændte Krybbeften, og Gulvene af haardt presfede Mursten nedlagte i Cement paa Fladen. — Urinen afledes paa samme Maade som i Kofstalden og alle Staldene, og Rengjørelsen af Staldene skeer fra Fodergangen igjennem Dørene p. p.

Stalden anvendes hovedsagtelig til Fedning; til Griseføer og Ungsvin haves et andet Hus, noget rummeligere, mindre varmt, og med en aaben Svinegaard.

Svine=Fedestalden kan synes at være for stor i Forhold til 40 Malkesøer, men da jeg feder med Koer, især Gulerødder, er Pladsen hyppig endnu for knap.

D. Gjennemsnit af Laden, en billig Tagkonstruktion og passende for mindre Gaarde, — den er simplificeret, efter Hr. J. C. Benzon i Nykjøbings Tegning til Hr. Statsraad Tesdorpf's Lade paa Gjedsergaard, som var fremlagt ved Horsens Landmandsforsamling.

Table II.

A. 1 og 2. Krybbe og Hæk til Hø, og B. 1 og 2. Hæk til Halm i Ungkvæghuset.

C. 1 og 2. Gjennemsnit af en Foderkasse i Foderrummet i Kostalden d. d.

Køer og Kraftfoder blandes hver Morgen i 2 Foder og 2 Afdelinger, nemlig til de malkende Køer og til de sene Køer, Tyre og Kalve, og kastes efter Blandingen op i Foderkasserne. — Foderkasserne bleve indrettede for at kunne blande Kraftfoderet hver Morgen for et Døgn, og dertil var Pladsen i Foderrummet meget for indstrænket, og for at undgaa meget koldt Foder og frosne Køer i stræng Kulde, men ikke for at Foderet skal tage Varme, som forebygges ved at holde Lemmene aabne. — Det er saaledes en Maade at hjælpe sig paa, naar Pladsen er for kneben. De 2de Kasser henstaa blandede Ratten over til næste Formiddag.

D. 1. og 2. Krybber med Hække i Kalverummet i Kostalden.

E. Ailekummen i Bunden af Gjødningspladsen; den er muret med 1 Stens Mur i Cement og pudset med Cement ind- og udvendig. — Ledningerne fra Staldene bestaa af et større og et mindre Drænrør, sammenstøbte med Cement. — 3 Omkredsen af Beholderen sees Mundingen af de Drænrør, der føre Møgsaften fra den omliggende Mødding ind i Beholderen.

F. Ventilation foroven i alle 4 Sider af Mælkestuen.

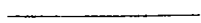
G. 1. og 2. er Vinduer, og H. 1. og 2. er Lemme med Staaltraadsnet i østre og vestre Side af Mælkestuen.

I. 1. og 2. Ventilation udvendig under Tagstægget i Stald

og Bæde, eller Bræddebeklædning istedetfor en muret Gesims, med Åbninger og smaa Stæder.

K. 1. og 2. Ventilationen foroven under Svælbingerne i Kostalden, meget simpel og billig, nemlig en Lægte, en Træklap og en lille Sernstang, hvormed Klapperne lukkes op og i.

L. Afledningen af Urinen i Staldene.

1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900

1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900

1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900